

Petr Kindlmann, *Antické motivy ve světě posledních Rožmberků*, České Budějovice 2013, 237 s. (Diplomová práce Historického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích)

Posudek vedoucího diplomové práce

Přestože životní osudy posledních Rožmberků jsou zdánlivě dobře známé, stále poutají badatelskou pozornost. Historikové a historičky všech generací zpravidla neusilují pouze o rozšíření heuristických poznatků, ale v souladu se směřodatnými metodologickými přístupy si kladou nové otázky. Odpovědi nacházejí ve výpovědi známých svědectví o minulosti, která vybízejí k interdisciplinárnímu uchopení. Historickoantropologická optika přivedla badatele k zájmu o myšlenkové světy rožmberských velmožů, které se zrcadlily ku příkladu v literárních a výtvarných dílech, jejichž obsah sloužil zvláště k reprezentaci a propagandě urozených mecenášů. Někdejší popis literárních a ikonografických pramenů vystřídala interpretace symbolů, které ukrývají.

Naznačenou badatelskou cestou se vydal ve své diplomové práci Petr Kindlmann, jenž zdánlivě známá literární a výtvarná díla, která vznikala na objednávku posledních Rožmberků, pouze nepopisoval, jak bývalo zvykem ve starším bádání o humanismu a výtvarném umění pozdní renesance a manýrismu, ale podrobil zevrubnému zkoumání jejich symbolický obsah. K nelehkému úkolu přistoupil s velmi dobrou teoretickou a metodologickou znalostí základních badatelských proudů evropských kulturních a sociálních dějin, které vycházejí z konceptů symbolické komunikace. Při promýšlení tématu zjistil, že uplatnění zvolených metodologických přístupů není myslitelné bez hlubokého ponoru do pramenné základny, kterou v jeho případě představovaly antické motivy v literárních dílech vzniklých na objednávku posledních Rožmberků a ve výtvarných výzdobách jejich sídel. Shromáždění, následné utřídění a zevrubné prostudování obrovského korpusu obdobných děl, která autor shrnul v katalogu na s. 190-213, vyžadovalo nejen jazykové znalosti, ale schopnost porozumět dobovému obsahu výtvarných a literárních symbolů. To vše bylo neobyčejně náročné na čas, píli, trpělivost a autorovu invenci. Přestože paradigma otázek odpovídalo v zásadě postmodernistickému diskursu (Peter Burke), čtení a výklad antických motivů ve světě posledních Rožmberků záležely především na tom, jak diplomant pronikne ke kořenům dobového jazyka zvolených symbolů v 16. a počátkem 17. století, kterým promlouvaly k těm, kteří měli (nebo chtěli a mohli) vnímat jejich obsah.

Samotné shromáždění, prostudování a interpretace děl humanistické poezie vzniklé na objednávku posledních rožmberských vládařů by stačilo na samostatnou diplomovou práci. Autor však správně rozpoznal, že urozeného člověka pozdně renesanční a manýristické doby obklopovaly symbolické emblémy, které vnímal sluchem (oslavné panegyriky) a zrakem (výzdoba interiérů a exteriérů sídel). Sluchové vnímání souviselo také se symbolikou skrytou v hudební tvorbě, která představuje další výzkumné pole. Již na rozhraní renesance a manýrismu se zvolna rodil „Gesamtkunstwerk“, kdy emblémy, obrazy, tóny, barvy a jiné symboly dobové estetiky útočily na všechny smysly diváka a posluchače, jenž jim nějakým způsobem rozuměl, resp. věděl, že by bylo vhodné, aby vnímal jejich vzrušující obsah.

Jestliže třetí a čtvrtá kapitola posuzované diplomové práce vykazují jednoznačně analytický charakter, neboť autor rozebírá jednotlivé antické motivy v písemných, výtvarných a hmotných památkách, představuje pátá kapitola vrchol Kindlmannova tvůrčího přístupu ke zvolené látce. Tato část práce je mimořádně cenným svědectvím o skutečně interdisciplinárním přístupu autora k antickým motivům ve světech posledních Rožmberků. Svým pojetím a představenými výsledky vysoce překračuje vědecké nároky běžně kladené na úroveň diplomových prací. Právě zde se autor pokusil o interpretaci srovnávacího kontextu jednotlivých motivů i o jejich zasazení do širších souvislostí rožmberských světů. Antické motivy byly pro Rožmberky nejen nástrojem očekávané vladařské reprezentace s důrazem na starobylost, ctnostné chování a ochranu obecného dobrého, ale současně také prostředkem, jímž otevírali dveře do světa obtížně uchopitelné imaginace svých představ (zvláště ve svatebních básních, výzdobě Kratochvíle, zčásti Českého Krumlova). Ačkoliv se autor zabýval jistými odlišnostmi ve využívání antických symbolů u obou posledních rožmberských bratrů, stálo by jistě toto téma za bližší rozvedení při obhajobě práce.

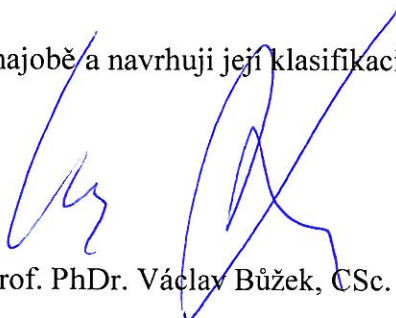
Navzdory jednoznačnému vědeckému přínosu velmi náročného diplomového tématu je třeba upozornit na několik dílčích nedostatků spíše formálního rázu. Jestliže by autor našel při dokončování práce více času na závěrečnou redakci textu, zjistil by, že se na několika místech zbytečně opakuje. Stejně tak by dospěl k poznání, že zvláště ve třetí a čtvrté kapitole je třeba pracovat s širším interpretačním a teoretickým kontextem, proto by měl průběžně odkazovat na směrodatná vědecká díla, která ho ovlivnila a jež uvádí v bibliografii, také v poznámkovém aparátu jednotlivých kapitol. I když vnitřní soudržnosti spisu by jistě prospělo občasné krácení textu, dokážu pochopit, že začínající badatel chce napsat všechno, co zjistil. K jazykové a stylistické stránce diplomové práce nemám větších výhrad. Drobné prohřešky (s. 13, 25, 27, 53, 55, 93, 101, 105, 135, 142, 158, 217) jsou v zásadě zanedbatelné. Stránka 138 byla do spisu, který jsem posuzoval, omylem vložena dvakrát. Za větší prohřešek

považují nejednoznačné užívání slov propagace a propaganda, která pochopitelně nemají stejný význam (s. 110, 115, 123). Přestože diplomové práce Lenky Novotné a Petra Šťovíčka obsahují dílčí edice, patří v bibliografickém soupisu do literatury, nikoliv mezi vydané písemné prameny.

Petr Kindlmann předložil diplomovou práci, která je výsledkem obrovské heuristiky, vynikajícího teoretického ukotvení a promyšleného interdisciplinárního přístupu autora, jenž prokázal, že má předpoklady pro další vědecký růst, jestliže bude badatelsky pilný, přemýšlivý a odborně ukázněný, jako byl v zásadě doposud. Kindlmannova práce prohlubuje poznání myšlenkových světů posledních Rožmberků o další symbolický rozměr, jenž zůstával stranou badatelské pozornosti.

Diplomovou práci Bc. Petra Kindlmannu doporučuji k obhajobě a navrhuji její klasifikační stupeň v ý b o r n ě .

České Budějovice 20. 5. 2013

prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.